

Participatieplan

Projecttitel: Net op zee Doordewind

Fase: Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) tot en met terinzagelegging van het ontwerp-projectbesluit en de ontwerpvergunningen

Looptijd: juli 2026 tot en met tweede kwartaal 2028

Publicatie: 10 juli 2026

Belangrijk:

1. Dit document bestaat uit een actualisatie van het Participatieplan voor het project 'Net op Zee Doordewind'.
2. Heeft u vragen of suggesties? Neem dan contact met ons op. U vindt de contactgegevens in paragraaf 1.4.
3. Bekijk ook ons interactieve digitale participatieplan via www.magazines.tennet.eu/doordewind. Dit online participatieplan is een toegankelijke gids naast de officiële documenten. U vindt hier dezelfde informatie met meer ruimte voor uitleg en terugkoppeling.

Tabel 1. Versies participatieplan met publicatiedatum

Voornemen en Participatieplan	17 oktober 2025
Actualisatie Participatieplan	20 maart 2026
Actualisatie Participatieplan	10 juli 2026

Inhoud

Inleiding	3
1.1 Wat leest u in dit plan?	3
1.2 Voor wie is dit plan?	4
1.3 Wie doet wat?	5
1.4 Onze contactgegevens	6
 2. Het project Net op zee Doordewind	 7
2.1 Wat houdt het project in?	7
2.2 Waarom is dit project nodig?	12
2.3 De te doorlopen procedure	12
 3. Participatie in dit project	 14
3.1 Het belang van participatie	14
3.2 Samenhang met andere projecten en initiatieven	16
3.3 Samenwerking en afstemming	17
3.4 Participatieactiviteiten komende periode	17
3.4.1 <i>Formele inspraak</i>	18
3.4.2 <i>In gesprek met bewoners en bedrijven</i>	18
3.4.3 <i>In gesprek met overheden en bevoegde gezagen</i>	18
3.4.4 <i>In gesprek met maatschappelijke organisaties</i>	19
3.4.5 <i>In gesprek met grondeigenaren</i>	20
3.4.6 <i>Delen van algemene informatie over het project en de procedure</i>	21
 4. Tot slot	 22
 Bijlage 1: Participatieverslag	 24
 Bijlage 2: Overzicht omgevingspartijen	 28

Inleiding

1.1 Wat leest u in dit plan?

Doordewind is een windgebied in het noorden van de Noordzee, ongeveer 88 kilometer uit de kust, ten noorden van Schiermonnikoog. Dit gebied levert straks 4 gigawatt aan groene energie. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna EZK) en TenneT TSO B.V. (hierna TenneT) willen dit windgebied aansluiten op het landelijke elektriciteitsnet met onder meer twee ondergrondse kabelsystemen (dat zijn bundels van drie kabels en een glasvezelkabel) van elk 2 gigawatt. De kabelsystemen worden in de Eemshaven aangesloten op het Nederlandse hoogspanningsnet. Naast de kabels worden ook twee platforms op zee, twee converterstations op land en aansluitingen naar hoogspanningsstations gerealiseerd. Dit project noemen we 'Net op Zee Doordewind' (Doordewind).

In dit geactualiseerde participatieplan van het project Doordewind leest u:

- hoe TenneT en het ministerie van EZK u de komende periode *van de publicatie van de NRD tot aan de publicatie van het ontwerp-projectbesluit en vergunningen (verwachting in 2e kwartaal 2028)* willen informeren en betrekken bij dit project;
- wat het project inhoudt en hoe de procedure verloopt; en
- hoe u kunt reageren op dit document.

Het project bevindt zich in juli 2026 in de NRD-fase. Sinds de concept-NRD is de NRD aangescherpt: tracés en (voorlopige) werkterreinen zijn concreter uitgewerkt en in Groningen wordt daarnaast een nieuwe variant toegevoegd, namelijk de binnendijkse steunbermvariant van het waterschap.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 leest u voor wie dit plan bedoeld is en welke organisaties bij het project Doordewind een rol spelen. In hoofdstuk 2 lichten we het project kort toe. In hoofdstuk 3 leggen we uit wat er de komende fase gebeurt en hoe de gehele procedure van Doordewind eruitziet. Hoofdstuk 4 gaat in op het participatieproces. In bijlage 1, het participatieverslag, blikken we terug op de participatie in de vorige fases van het project (oktober 2025 tot en met juli 2026) en wat dit heeft opgeleverd.

Na het lezen van het participatieplan bent u op de hoogte van de stand van het project en welke stappen nog worden doorlopen in de procedure. U weet onder andere hoe we de omgeving bij het project betrekken, hoe u kunt meedenken, uw belangen in kunt brengen, bezwaar kunt maken en waar u informatie kunt vinden.

Kader 1 - Onze uitgangspunten voor participatie

1. We kennen de belangen en weten wat er speelt

We zorgen dat we relevante belangen kennen door al vroeg in het project contact te leggen met overheden, omwonenden, bedrijven en (belangen)organisaties. Waarschijnlijk kennen we nog niet alle relevante stakeholders. Benader ons alstublieft als we nog niet met u in contact zijn, maar dit wel goed zou zijn. In de contacten besteden we tijd aan het begrijpen van elkaars belangen, beelden, ideeën en plannen. Dit stelt ons ook in staat om de belangrijkste

issues (kwesties) vroegtijdig boven tafel te krijgen en te bespreken met de partijen die hier een belang bij hebben.

2. We nemen partijen mee in te maken keuzes en we zijn transparant over afwegingen.

We delen actief en open informatie over het project, we zijn duidelijk over welke vraagstukken opgelost moeten worden en over hoe het proces eruitziet om te komen tot een keuze voor een kabeltracé en de locatie voor het converterstation. Door deze informatie tijdig te delen en te bespreken, zijn issues, pijnpunten en kansen al vroeg duidelijk. Dat is belangrijk want dan is er nog voldoende tijd om samen naar oplossingen te zoeken. Later in het project zijn de mogelijkheden daarvoor vaak beperkter. EZK maakt keuzes op basis van zorgvuldige afwegingen. Daarbij laten we zien hoe we de omgevingsbelangen hierin hebben betrokken en wat deze keuzes voor de omgeving betekenen. We geven aan wat wel en niet kan en waarom. Ook als er besluiten worden genomen waar betrokkenen uit de omgeving niet (helemaal) voor zijn.

3. Helder verhaal met een duidelijke rol en verantwoordelijkheid

TenneT en EZK voeren een maatschappelijke taak uit en we doen dat met respect voor de omgeving en belangen in de omgeving. Dat brengt een grote verantwoordelijkheid mee richting burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen. Het moet voor u en andere burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen in de omgeving daarom duidelijk zijn wie we zijn, wat we doen en waarom we dat doen. Daarnaast zorgen we ervoor dat we bereikbaar en benaderbaar zijn, zodat u met bijvoorbeeld uw vragen, zorgen en inbreng altijd bij ons terecht kunt.

4. We streven naar een oplossing met waarde voor alle partijen

TenneT moet op nationaal niveau de leveringszekerheid van elektriciteit waarborgen. Dit is in ieders belang. Tegelijkertijd staan EZK en TenneT ook open voor het benutten van kansen in de directe omgeving van het project. Misschien kunnen er combinaties worden gemaakt met lokale of regionale ontwikkelingen, belangen of projecten ("win-win"-situaties). We zoeken samen naar oplossingen om de kwaliteit van het project voor de omgeving te verbeteren. Wij zetten onze expertise in en we benutten graag de kennis en kunde van omgevingspartijen.

5. Maatwerk per project

Participatie is maatwerk, omdat ieder project en iedere omgeving uniek is. We streven naar participatie die zo goed mogelijk past bij de omgeving en (de participatiebehoefte) burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen.

1.2 Voor wie is dit plan?

Dit plan is voor iedereen die graag wil weten hoe TenneT en het ministerie van EZK omgaan met participatie in het project Doordewind. In dit plan leest u hoe u betrokken kunt zijn en hoe wij u informeren. Mist u iets in dit participatieplan? Zou u graag (op een andere manier) betrokken willen worden bij het project? Laat het ons weten. Zie paragraaf 1.4 voor onze contactgegevens. We bekijken dan samen op welke manier we hier het beste invulling aan kunnen geven.

TenneT en EZK bouwen voort op de contacten die eerder zijn gelegd in het kader van Programma Aanlanding Wind op Zee (PAWOZ – Eemshaven) en het project Ten noorden van de Waddeneilanden.

Binnen alle omgevingspartijen onderscheiden we de volgende (hoofd-) groepen:

- **Bewoners en bedrijven:** iedereen die dicht bij de kabelroute of de converterstations woont, verblijft of werkt en daarom vragen of zorgen heeft. Ook kabel- en leidingexploitanten en recreatiebedrijven in het projectgebied rekenen we tot deze groep.
- **Grondeigenaren en grondgebruikers:** iedereen die eigenaar of gebruiker is van een perceel waar mogelijk de kabelroute en/of de converterstations gaan komen, dus bijvoorbeeld particulieren, landbouwers, bedrijven en terrein beherende organisaties;
- **Maatschappelijke organisaties:** organisaties die inhoudelijk betrokken zijn bij het project. Dit zijn vaak belangengroepen die zich zorgen maken over de leefbaarheid en/of aandacht vragen voor onderwerpen als natuur en milieu, landbouw en visserij, industrie en economische ontwikkeling. Natuurorganisaties en kennisinstellingen die zich bezighouden met bijvoorbeeld het Waddengebied rekenen wij in ieder geval tot deze groep.
- **Bestuurs- en overheidsorganen:** nationale, regionale en lokale overheden, zoals ministeries, provincies, gemeenten en waterschappen en hun adviseurs/uitvoeringsdiensten en weg-, water (weg) en railbeheerders.

In bijlage 2 staat een overzicht van alle omgevingspartijen die op dit moment in beeld zijn. Aanvullingen op deze lijst zijn welkom.

1.3 Wie doet wat?

TenneT is de beheerder van het landelijke hoogspanningsnet en van het net op zee. TenneT legt de ondergrondse hoogspanningsverbindingen aan tussen de windparken op zee en het elektriciteitsnet op land, inclusief de bouw van de platforms op zee en de bouw van de converterstations op land. TenneT is initiatiefnemer voor het project Doordewind.

De **staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei** van het **ministerie van Economische Zaken en Klimaat** (EZK) coördineert de besluitvorming van energieprojecten met een nationaal belang. Op de besluitvorming over Doordewind is de projectprocedure van toepassing. De staatssecretaris besluit samen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) op basis van onderzoek en na consultatie van onder andere lokale en regionale overheden, belangenorganisaties en andere belanghebbenden waar en hoe het project Doordewind wordt aangelegd en gebouwd. Het projectbesluit en de voor het project benodigde vergunningen worden gezamenlijk met de regionale bevoegde gezagen voorbereid. De vergunningen worden door zowel landelijke als lokale instanties afgegeven.

De **Rijksdienst voor Ondernemend Nederland** (RVO) is een uitvoerende dienst van (onder meer) EZK en ondersteunt EZK met de vergunningeninventarisatie- en aanvragen, de projectplanning, het organiseren van inspraak en participatieactiviteiten, en de communicatie rondom de procedure. Alle documenten die horen bij de projectprocedure worden op de projectpagina van RVO geplaatst, waar u ook een reactie op de

documenten kunt indienen.

De projectprocedure wordt afgestemd met een aantal **bestuurs- en overheidsorganen**, zoals provincies, gemeenten en waterschappen in het projectgebied. Zij worden betrokken vanwege hun rol bij vergunningverlening, zorgvuldige ruimtelijke inpassing en communicatie met belanghebbenden.

Daarnaast zijn en worden **bewoners en bedrijven, grondeigenaren – en gebruikers en maatschappelijke organisaties** bij het project betrokken. Hoe de samenwerking en participatie met deze partijen plaatsvindt, beschrijven we in hoofdstuk 3 van dit document.

1.4 Onze contactgegevens

Hebt u een vraag, een suggestie of informatie die u met ons wilt delen? Wilt u meer weten over het project? Bent u nog niet bij het project betrokken en wilt u dat in het vervolg wel zijn? Wij horen het graag en staan u met plezier te woord.

Voor informatie over de procedure, documenten en besluitvorming:

Bureau Energieprojecten van het ministerie van EZK

- Telefoon: 088 042 47 47
- Projectpagina RVO: www.rvo.nl/noz-doordewind
- Mail projectleiding EZK: noz-doordewind@minezk.nl

Voor informatie over de inhoud en participatie van het project:

TenneT TSO

- Telefoon: 0800 – 83 66 388
- Mail: doordewind@tennet.eu
- Projectpagina TenneT: www.tennet.eu/doordewind, hier kunt u zich ook aanmelden voor de nieuwsbrief.
- Online participatieplan: <https://magazines.tennet.eu/doordewind>
- Omgevingsmanager Arjen Schultinga: arjen.schultinga@tennet.eu, tel (06) 188 282 88

2. Het project Net op zee Doordewind

2.1 Wat houdt het project in?

Windgebied Doordewind ligt op ongeveer 88 kilometer uit de kust, ten noorden van Schiermonnikoog. Het windgebied is ongeveer 565 km² groot. Het is een groot windgebied, opgesplitst in twee gebieden, Doordewind Alpha en Beta¹, elk met een vermogen van ongeveer 2 gigawatt. Marktpartijen bouwen de windparken binnen deze gebieden. Via tenders wordt bepaald welke partijen dat gaan doen.

Om de windparken aan te sluiten op het landelijke hoogspanningsnet, zijn platforms op zee, zeekabels, landkabels, converterstations en aansluitingen op hoogspanningsstations nodig. Al deze onderdelen samen noemen we het 'Net op Zee'. EZK bepaalt waar de onderdelen van Doordewind komen en TenneT legt deze aan en onderhoudt ze.

TenneT onderzoekt als initiatiefnemer van het project hoe het project met de minste impact op de fysieke leefomgeving kan worden aangelegd.

Het project Doordewind bestaat uit de volgende onderdelen. We noemen dit ook wel 'de opgave van het project'. De volgende onderdelen moeten uiterlijk in 2033 gereed zijn:

- De bouw en installatie van **twee platforms op zee**. De platforms zijn het verzamelpunt van alle stroom die door de windturbines wordt opgewekt. In de platforms wordt de verzamelde stroom omgezet van 66 kV naar 525 kV en van wisselstroom naar gelijkstroom.
- De aanleg van **ondergrondse gelijkstroomkabels voor het stroomtransport naar land**. Dit betreft twee kabelsystemen (bundels) van elk drie stroomkabels en een glasvezelkabel. De kabels lopen vanaf de platforms door de Noordzee, via Schiermonnikoog en het Waddengebied en vervolgens over land naar twee nog te bouwen converterstations in de Eemshaven. Om het verlies van stroom tijdens het transport te beperken, voert TenneT deze verbindingen uit als een gelijkstroomverbinding van 525 kV.
- De bouw van **twee converterstations op land** in de Eemshaven. Een converterstation bestaat uit

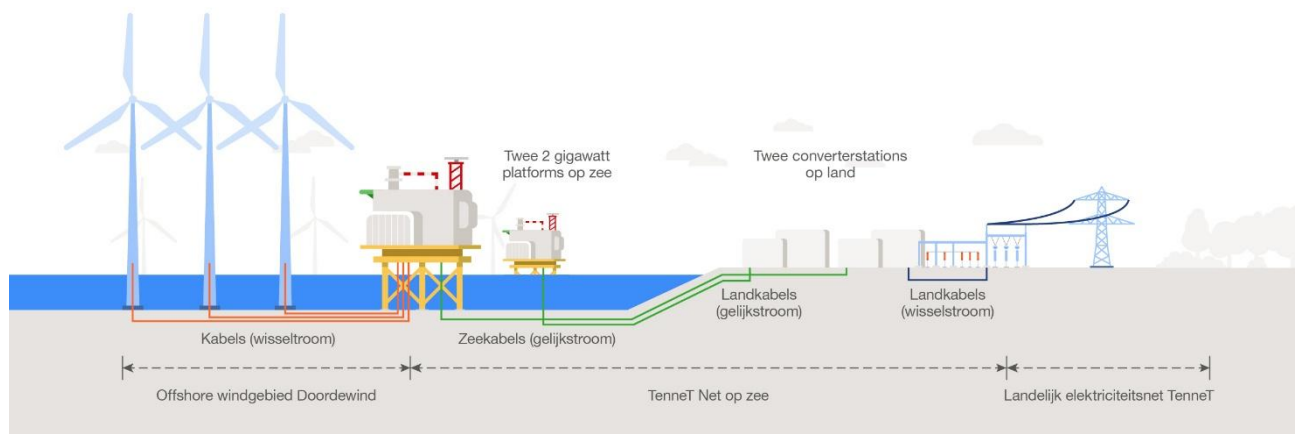
Figuur 1 Windgebied Doordewind

¹ In eerdere documenten aangeduid als Doordewind 1 en Doordewind 2

een terrein met meerdere gebouwen en heeft een oppervlakte van ongeveer 5,5 hectare per stuk. Het converterstation op land zet de gelijkstroom om in wisselstroom en verandert de spanning van 525 kV DC naar 380 kV AC. Dit is nodig omdat het landelijke hoogspanningsnet op 380 kV wisselstroom werkt.

- **Ondergrondse wisselstroomkabels tussen de converterstations en 380 kV hoogspanningsstations.** Met deze ondergrondse kabels wordt het windgebied aangesloten op het landelijke hoogspanningsnet. De 380 kV-hoogspanningsstations bevinden zich ook in (de nabijheid van) de Eemshaven. De hoogspanningsstations zelf maken geen deel uit van de procedure voor Doordewind.

De opgave is schematisch weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2 Binnen de stippellijn: schematische weergave van project Net op Zee Doordewind

In PAWOZ – Eemshaven heeft het toenmalige ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) onderzocht hoe de windenergie van windgebied Doordewind het beste kan worden aangesloten op het hoogspanningsnet, via de Eemshaven. Hieruit is een voorkeursalternatief naar voren gekomen, dat de toenmalige minister van KGG in het definitieve Programma² heeft vastgesteld. Het voorkeursalternatief voor Doordewind is de combinatie van de *Noordzeeroute D* en de *Schiermonnikoog Wantij route (VII)* met bijbehorende landroute (zie Figuur 3). De toenmalige minister van KGG heeft de keuze voor deze route gemaakt op basis van de volgende overwegingen.

- **Tijdige realisatie:** Route VII is de enige Waddenroute waarmee de windenergie van Doordewind op tijd kan worden aangelegd en aangesloten — essentieel om de nationale en regionale energietransitie doelstellingen te behalen en te voorzien in energieleveringszekerheid en energieonafhankelijkheid.
- **Betrouwbaarheid en technische uitvoerbaarheid:** De route kan met beproefde aanlegtechnieken worden gerealiseerd zoals gestuurde boringen en inzet van een Wadtrencher. Deze aanpak

² <https://www.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-25367.html>

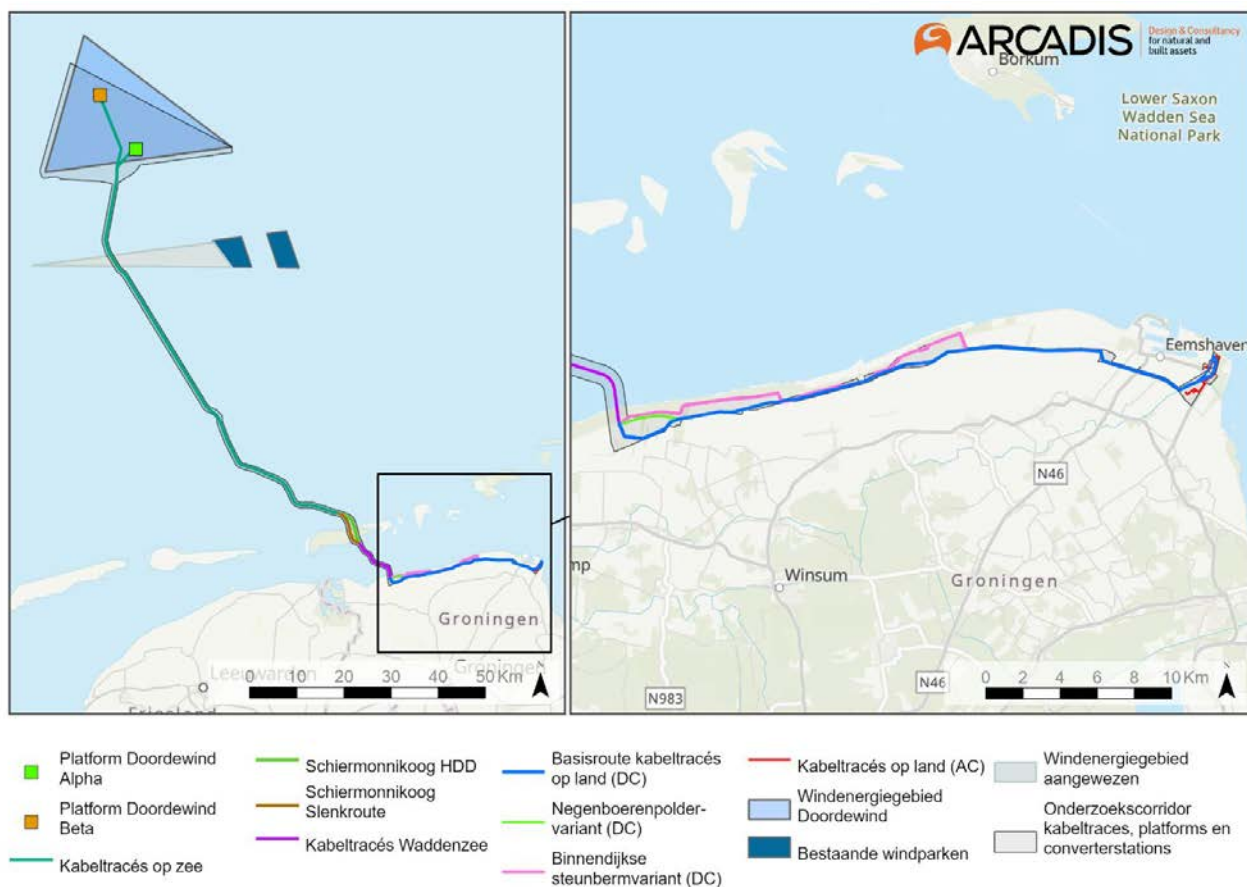
minimaliseert effecten op natuur, eilandstabiliteit en verzilting.

- Beperken impact door tracéoptimalisaties en regionale samenwerking: Door optimalisaties in het tracé (bijv. vermijden van ecologisch waardevolle zones), en samenwerking met de omgeving (agrariërs, natuurorganisaties en dergelijke) wordt de impact op de landbouw en het Waddengebied zo goed mogelijk beheerst.

Figuur 3 Weergave kabelroute van windgebied Doordewind naar Eemshaven, zoals vastgesteld in PAWOZ – Eemshaven

In dit project wordt de gekozen route (corridor) uit PAWOZ – Eemshaven in meer detail onderzocht. TenneT werkt daarom samen met grondeigenaren en -gebruikers, bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen aan die verdere uitwerking en optimalisatie van de route en de aanlegtechnieken die daarbij worden ingezet. Op bepaalde delen van de route – zoals op Schiermonnikoog en in Groningen - worden varianten in beeld gebracht. In de [NRD](#) staan de varianten beschreven. In het milieueffectrapport (MER) dat wordt opgesteld worden de milieueffecten van de uitgewerkte route en de varianten verder onderzocht.

Figuur 4 Onderdelen van Net op zee Doordewind, zoals gepresenteerd in de NRD. De figuur toont de twee mogelijkheden voor de kruising van Schiermonnikoog (wadtrencher, links, en boring, rechts) en de later toegevoegde varianten via de Negenboerenpolder en de binnendijkse steunberm in Groningen. Deze varianten maakten ten tijde van de concept-NRD nog geen deel uit van de scope.

Kader 2 – Kabelroute op land: toevoeging binnendijkse steunbermvariant

In het milieueffectrapport (MER) wordt onderzoek gedaan naar meerdere mogelijke routes voor de kabelverbinding op land. Dit betreft de **basisroute** (het voorkeursalternatief uit PAWOZ-Eemshaven) en de **binnendijkse steunbermvariant**. Beide routevarianten zijn het resultaat van een intensief omgevingsproces en bestuurlijke samenwerking in de afgelopen periode.

Doorontwikkeling en optimalisatie van de basisroute

De basisroute volgt de eerder vastgestelde corridor uit PAWOZ-Eemshaven en is in de afgelopen maanden verder uitgewerkt en geoptimaliseerd op basis van inbreng uit de omgeving. Daarbij is gebruik gemaakt van de werksessies, één-op-één gesprekken met grondeigenaren en samenwerking met overheden en gebiedspartijen. Deze inbreng heeft geleid tot aanpassingen in de basisvariant, namelijk in de ligging van een aantal boorlocaties. Binnen de vastgestelde corridor blijft ruimte bestaan om de route aan te scherpen, op basis van de uitkomsten van de onderzoeken en aanvullend overleg met betrokken partijen.

De basisroute loopt grotendeels langs oude zeedijken (slaperdijken) en perceelranden. Deze basisroute is in het najaar van 2025 en in het voorjaar van 2026 op verschillende informatieavonden, tijdens werksessies en tijdens inloopspreekuren gepresenteerd.

Ontstaan van de binnendijkse steunbermvariant

Naast de doorontwikkeling van de basisroute is, mede op verzoek vanuit de omgeving, opnieuw gekeken naar mogelijkheden in de dijkzone. Tijdens PAWOZ-Eemshaven is een soortgelijke variant al voorgesteld en destijds afgefallen omdat hier geen vergunning voor afgegeven kan worden.

In de tweede helft van 2025 zijn er nieuwe inzichten ontstaan, met name vanuit het waterschap Noorderzijlvest, dat kansen zag om de aanleg van de kabelverbinding te combineren met de dijkversterkingsopgave. Dit heeft geleid tot een nieuwe verkenning van een variant in de beschermingszone van de dijk.

Uit een intensief samenwerkingsproces met de omgeving (de zogenoemde pressure cooker) met Waterschap Noorderzijlvest, provincie Groningen, gemeente Het Hogeland, TenneT en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat is gebleken dat de binnendijkse steunbermvariant voldoende kansen geeft om als redelijk alternatief mee te nemen in het vervolgonderzoek.

Uit een eerste analyse van de betrokken partijen blijkt dat er voor de meeste milieuthema's geen onoverkomelijke belemmeringen worden verwacht. Tegelijkertijd zijn er nog aandachtspunten en ruimtelijke knelpunten die verder onderzocht moeten worden.

Beide varianten gaan gelijkwaardig mee in het vervolgproces

Zowel de geoptimaliseerde basisroute als de binnendijkse steunbermvariant worden in het MER volgens dezelfde methodiek onderzocht en beoordeeld. De milieueffecten, technische haalbaarheid en gevolgen voor de omgeving worden systematisch in beeld gebracht.

De uiteindelijke keuze voor een route wordt gemaakt door de Staatssecretaris van KGG, in overleg met de minister van VRO. Daarbij worden de resultaten van de onderzoeken meegenomen en rekening gehouden met de belangen van de omgeving.

2.2 Waarom is dit project nodig?

Nederland schakelt over op duurzame energie. Windgebied Doordewind levert straks genoeg schone elektriciteit voor vele miljoenen huishoudens en bedrijven en helpt om aan de vraag uit de regio te kunnen voldoen. De overgang naar schone elektriciteit maakt ons minder afhankelijk van fossiele brandstoffen en van energie-import. Dit versterkt onze onafhankelijkheid en betrouwbaarheid en is belangrijk voor het klimaat en de economie. Ook komt dit tegemoet aan de vraag naar duurzame energie in de regio Eemshaven. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van het bedrijventerrein in de Oostpolder en de ambities van de industrie om te verduurzamen. Het Rijk en de regio hebben in 'Nij Begun' – een kabinetsreactie op de resultaten van de parlementaire enquête naar de gaswinning in Groningen – afgesproken dat, als het past, 33% van de toekomstige aanlandingen van wind op zee in Noord-Nederland plaatsvindt³.

De plannen voor windenergie op zee

In de Routekaart Windenergie op Zee⁴ staat de doelstelling van het Rijk om circa 23 gigawatt aan windenergie op zee te realiseren. Windenergiegebied Doordewind Alpha, inclusief de bijbehorende netaansluiting, maakt onderdeel uit van deze plannen.

Naast de routekaart is er een Ontwikkelkader windenergie op zee⁵. Hierin legt het Rijk vast voor welke windenergiegebieden een netaansluiting wordt gerealiseerd. Windenergiegebied Doordewind Beta was eerder opgenomen in ontwikkelkaders voor windenergie op zee, maar maakte daarna tijdelijk geen onderdeel meer uit van de plannen.

In de geactualiseerde versie van het Ontwikkelkader windenergie op zee⁶ uit 2026 zijn zowel Doordewind Alpha als Doordewind Beta opgenomen. Daarmee maken beide windenergiegebieden onderdeel uit van de verdere ontwikkeling van windenergie op zee⁷.

2.3 De te doorlopen procedure

Het is de bedoeling dat voor dit project een projectbesluit wordt genomen. Zo'n besluit past het gemeentelijk Omgevingsplan aan en voegt regels toe die nodig zijn om het project aan te leggen, in gebruik te nemen en te blijven gebruiken. Om dat projectbesluit te kunnen nemen, volgt EZK de zogeheten projectprocedure (volgens afdeling 5.2 van de Omgevingswet). EZK neemt de coördinatie op zich en werkt volgens een vaste aanpak. Die bestaat uit meerdere stappen, die we hieronder toelichten. Er wordt geen voorkeursbeslissing genomen binnen dit project, omdat de minister van EZK in PAWOZ - Eemshaven al een voorkeursalternatief heeft vastgesteld.

³ [Kamerbrief over Nij begun: op weg naar erkenning, herstel en perspectief | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁴ [Nieuwe windparken op zee | RVO.nl](#)

⁵ [Ontwikkelkader windenergie op zee | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁶ [Ontwikkelkader windenergie op zee | Rijksoverheid.nl](#)

⁷ [Routekaart versie mei 2026 | Wind op zee](#)

I. Verkenning

De verkenningfase startte met de publicatie van het Voornemen en Participatieplan (oktober 2025). In deze fase verzamelden TenneT en EZK informatie over belangrijke ontwikkelingen en mogelijke oplossingen voor de opgave. Het eindresultaat van de verkenningfase is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). De NRD is een onderzoeksplan dat beschrijft welke alternatieven en milieuaspecten in het milieueffectrapport (hierna MER) worden opgenomen (de reikwijdte) en hoe diepgaand en met welke methoden het onderzoek zal plaatsvinden (het detailniveau).

Op dit moment is de NRD vastgesteld en bevindt het project zich in de planuitwerkingsfase. De NRD is bijgewerkt ten opzichte van de concept-NRD en vormt de basis voor de MER-onderzoeken in de planuitwerkingsfase.

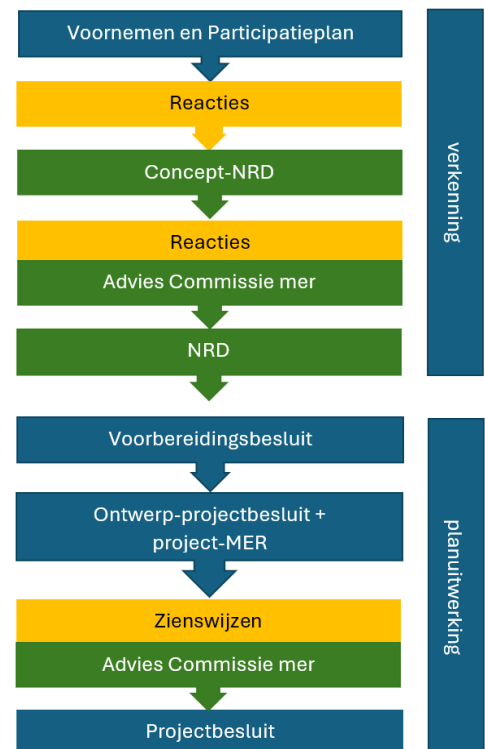
II. Planuitwerkingsfase

In de planuitwerkingsfase voert TenneT (milieu-) onderzoeken uit en worden keuzes voor de route en aanlegtechnieken verder onderbouwd. Het werkproces in het kader van de milieueffectrapportage brengt de milieueffecten van de route en aanlegtechnieken in beeld en helpt waar nodig effecten te mitigeren. Het resultaat van dit stapsgewijze proces is het project-MER. Een MER is een onderzoek naar (mogelijke) effecten van het project op het milieu. EZK vraagt de Commissie mer om advies over de inhoud en kwaliteit van het MER. Daarnaast worden (onder meer) landbouwkundige onderzoeken uitgevoerd (o.a. verziltingsrisico). De gekozen route en aanlegtechniek(en) worden vervolgens uitgewerkt in vergunningaanvragen en (ontwerp-)vergunningen.

Formele inspraakmomenten in de procedure

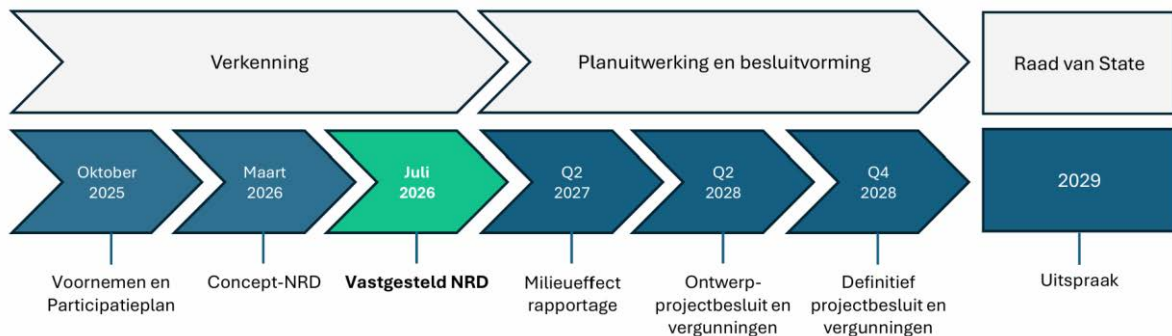
In de projectprocedure zijn er momenten waarop iedereen kan reageren op gepubliceerde informatie. De reactieperiode op de concept-NRD was in maart–april 2026. Het volgende formele inspraakmoment is bij het ontwerp-projectbesluit (inclusief het project-MER) en de overige ontwerpvergunningen (verwachting: tweede kwartaal 2028).

De omgeving informeren we via verschillende kanalen zodra er nieuwe documenten worden gepubliceerd (zie ook paragraaf 3.6).

Figuur 5 Stappen in de projectprocedure: verplichte stappen (blauw), optionele stappen die in dit project worden gezet (groen) en inspraakmomenten (geel)

Na het vaststellen van het projectbesluit en de definitieve vergunningen kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Als de Raad van State oordeelt dat de procedure goed doorlopen is, zijn het projectbesluit en de vergunningen onherroepelijk.

Figuur 6 Planning processtappen Net op Zee Doordewind

3. Participatie in dit project

3.1 Het belang van participatie

EZK en TenneT vinden het belangrijk om bij het maken van keuzes voor dit project zorgvuldig te werk te gaan. De toekomstige kabelverbindingen, platforms op zee en converterstations op land hebben in meerdere of mindere mate impact op het milieu en de omgeving – zowel tijdens de aanleg als in de gebruiksfase. Daarom is het van belang om zoveel mogelijk verschillende belangen, perspectieven en gebiedskennis uit de omgeving te verzamelen en mee te nemen bij het bepalen van de exacte route en de toe te passen aanlegtechnieken. Het verzamelen en benutten van die informatie is het hoofddoel van de participatie in de verkennings- en planuitwerkingsfase van het project. Daarnaast vinden we het belangrijk om de omgeving, dus alle belanghebbenden, goed en regelmatig te informeren over de voortgang van het project en wat dit betekent voor hen. We willen zo goed mogelijk uitleggen hoe en waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt, zodat dit voor iedereen begrijpelijk en goed te volgen is.

Kader 3 – Verschillende vormen van participatie

Participatie kan in verschillende vormen plaatsvinden. We onderscheiden in ons project vijf verschillende vormen:

1. Informeren = belanghebbenden zijn geïnformeerd: wij stellen informatie beschikbaar en zijn beschikbaar voor vragen, zodat belanghebbenden op de hoogte zijn van plannen en de voortgang van het project Net op zee Doordewind. Denk aan informatie die we delen via de website, het organiseren van informatiebijeenkomsten en nieuwsbrieven.
2. Raadplegen = belanghebbenden zijn betrokken: wij stellen documenten op en leggen die ter inzage (zie kader 4). De terinzagelegging wordt ondersteund met informatieavonden om de inhoud van de

documenten toe te lichten. Geïnteresseerden kunnen op basis van de terinzagelegging een zienswijze indienen. Dit is een formele manier van participeren. De zienswijzen worden van een antwoord voorzien in de Nota van Antwoord.

3. Adviseren = belanghebbenden leveren een bijdrage: voorafgaand aan de formele participatiemomenten vragen we belanghebbenden om hun bijdrage aan het project te leveren. Dit doen we door input en feedback op te halen van regionale en lokale overheden, zoals provincies en gemeenten, en door bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties uit te nodigen met ons mee te denken en ons te adviseren over de (tussen-)resultaten van onderzoeken. Dit doen we onder andere in de vorm van klankbordgroepen, werkgroepen en verdiepingssessies.
4. Samenwerken = belanghebbenden werken samen met EZK en TenneT aan oplossingen effecten: een aantal belanghebbenden heeft unieke kennis die kan worden benut bij het verder ontwerpen van de kabelroute.
5. Meebeslissen = om tot breed gedragen oplossingsrichtingen te komen zijn er meerdere partijen die een rol spelen in het besluitvormingsproces, waaronder bevoegde gezagen zoals ministeries en lokale overheden.

Op het programma PAWOZ – Eemshaven, het document Voornemen en Participatieplan en de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn al veel reacties ontvangen. Voor zover mogelijk is of wordt hier rekening mee gehouden bij de verdere uitwerking van het project. Tegelijkertijd blijft er altijd ruimte voor aanvullende vragen, zorgen en ideeën tijdens het vervolg van de projectprocedure. Het gesprek hierover met omwonenden en omgevingspartijen helpt om het project beter af te stemmen op de omgeving. Het delen van gebiedskennis, zorgen en suggesties draagt bij aan een zorgvuldige afweging van belangen. Door gezamenlijk op te trekken ontstaat wederzijds begrip. Soms komen er initiatieven of ideeën naar voren die kunnen worden gecombineerd met het project.

Kader 4 – Wat wordt er bedoeld met terinzagelegging, reacties en zienswijzen?

Terinzagelegging betekent het openbaar maken van een document voor een periode van zes weken. Tijdens deze zes weken kan iedereen reageren met vragen, opmerkingen of suggesties. Na deze zes weken blijft het document beschikbaar om in te zien. Er wordt vervolgens een Nota van Antwoord opgesteld, waarin wordt ingegaan op die vragen, opmerkingen en suggesties.

We maken onderscheid tussen reacties en zienswijzen. Een **reactie** dient u in op een document dat niet wettelijk verplicht is; een **zienswijze** dient u in op een wettelijk verplicht document.

1. Voornemen en participatieplan – mogelijkheid tot **reacties**; deze fase is afgerond.
2. Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau – mogelijkheid tot **reacties**; deze fase vond plaats in maart-april 2026
3. Ontwerp-projectbesluit en ontwerpvergunningen – voorzien in het 2^e kwartaal van 2028, met mogelijkheid tot **zienswijzen**.

Bij de totstandkoming en beoordeling van bovenstaande documenten worden ook adviseurs geraadpleegd, zoals de Commissie mer.

De volgende versie van het Participatieplan wordt samen met het ontwerp-projectbesluit gepubliceerd (verwachting tweede kwartaal 2028).

3.2 Samenhang met andere projecten en initiatieven

EZK en TenneT zijn zich ervan bewust dat er in het projectgebied van Doordewind vele andere ruimtelijke ontwikkelingen (gaan) spelen. Te denken valt aan versterking van waterkeringen in het Hoogwaterbeschermingsprogramma, uitbreiding van bedrijfsterreinen en verduurzaming van regionale industrie. EZK en TenneT willen bij de definitieve ruimtelijke inpassing rekening houden met die ontwikkelingen. Bent u op de hoogte van ruimtelijke plannen of ontwikkelingen, waarvan u denkt dat ze ook relevant zijn voor dit project? Dat horen we graag (zie hoofdstuk 4). We streven ernaar om de participatiemomenten goed op elkaar af te stemmen, bijvoorbeeld door informatie te coördineren, gezamenlijke momenten te organiseren en aan te sluiten bij bestaande overlegplatforms. We willen voorkomen dat verschillende projecten te veel activiteiten naast elkaar organiseren voor dezelfde doelgroepen. Hieronder lichten we enkele ontwikkelingen toe:

Provinciaal inpassingsplan Oostpolder

Op 24 september 2025 hebben de Provinciale Staten het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor het Oostpolder, het gebied ten zuiden van de Eemshaven, vastgesteld. De provincie en gemeente willen in de Oostpolder ruimte maken om een groot bedrijventerrein te ontwikkelen. Dit vinden zij belangrijk voor Groningen vanwege de vraag naar grote bedrijfskavels in dit gebied, de aanlanding van windenergie op zee en de kansen die de ontwikkelingen met zich meebrengen voor brede economische toegevoegde waarde, zoals meer werkgelegenheid en betere voorzieningen. Bij de inrichting wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de ruimtelijke kwaliteit en het terrein wordt met een zogenaamde groen-blauwe zone van 200 hectare gescheiden van het aangrenzende dorp Oudeschip. De Oostpolder is 600 hectare groot en ligt naast de Eemshaven. Daarvan is straks 150 hectare beschikbaar voor energie gerelateerde installaties, waaronder de productie van waterstof en een hoogspanningsstation van TenneT.

Hoogspanningsstation Eemshaven Oostpolderweg

Samen met Enexis plant TenneT een nieuw hoog- en middenspanningsstation in de Oostpolder, zuidelijk van de Eemshaven. Dat is nodig om de snelle groei van duurzaam opgewekte energie, bijvoorbeeld van windparken op zee, op het net te kunnen brengen. Ook aan de kant van bedrijven en gebruikers is er steeds meer vraag naar stroom. Dat komt door verduurzaming en de verwachte groei van lokale industrie. Met de bouw van dit nieuwe hoog- en middenspanningsstation zorgen TenneT en Enexis voor voldoende capaciteit. Het station komt op de meest oostelijke kavel van het geplande bedrijventerrein Oostpolder. De verwachte ingebruikname van het gehele hoogspanningsstation is in de periode 2034 - 2037. Voor Doordewind is de komst van dit nieuwe station van belang, omdat het converterstation voor windgebied Doordewind Beta via

dit station wordt aangesloten op het landelijke hoogspanningsnet.

Uitbreiding station Eemshaven Oudeschip

Het hoogspanningsstation Eemshaven Oudeschip is het station waar het converterstation voor windgebied Doordewind Alpha op gaat aansluiten. Hier wordt de energie van het windgebied het landelijk hoogspanningsnet op gestuurd. Om onder andere deze aansluiting mogelijk te maken wordt het station uitgebreid met extra velden. De oplevering van deze uitbreiding is in 2028.

Programma Verbindingen Aanlanding Wind Op Zee 2031-2040

Op 22 mei 2026 is het ontwerpprogramma VAWOZ 2031-2040 ter inzage gelegd. In dit programma onderzoekt EZK hoe toekomstige windgebieden op zee (voor de periode 2031-2040) kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet op land. Daarbij worden mogelijke aanlandingslocaties en tracés onderzocht.

In het ontwerpprogramma is geconcludeerd dat voor de Oude Westereemsroute en de Tunnelroute op dit moment geen projectprocedure wordt gestart. De onderliggende afwegingen zijn opgenomen in het ontwerpprogramma VAWOZ 2031-2040. De Eemshaven blijft wel een mogelijke locatie voor toekomstige aanlandingen na 2040.

Kerncentrales

EZK is een projectprocedure voor de bouw van twee nieuwe kerncentrales gestart. De eerste fase in deze procedure is een verkenning naar een geschikte locatie om twee kerncentrales te realiseren, die elk meer dan 1000 megawatt kunnen leveren. Een van die mogelijke locaties is de Eemshaven. De NRD is in februari 2026 vastgesteld. Na publicatie van de vastgestelde NRD worden het plan-MER en de Integrale Effectenanalyse (IEA) opgesteld. Deze rapportages worden samen met de Ontwerp-voorkeursbeslissing ter inzage gelegd. Naar verwachting zal dit plaatsvinden direct na de zomer van 2026.

3.3 Samenwerking en afstemming

In bijlage 2 ziet u een overzicht van de omgevingspartijen die wij nu in beeld hebben. Wanneer u denkt dat we u, uw organisatie, (nieuwe) ontwikkelingen en/of relevante gebiedsinformatie nog niet kennen, laat het ons dan weten. We maken graag kennis en bekijken dan samen hoe we u het beste kunnen informeren en/of betrekken. Natuurlijk spelen we ook graag in op de behoefte van belanghebbenden die we al kennen. We nodigen u uit om contact met ons op te nemen wanneer u of uw organisatie behoefte heeft aan informatie, overleg of wanneer u informatie heeft die voor het project relevant is. Onze contactgegevens vindt u in paragraaf 1.4.

3.4 Participatieactiviteiten komende periode

Dit participatieplan kijkt vooruit naar de periode tot en met de publicatie van het ontwerp-projectbesluit en de ontwerpvergunningen (verwachting: tweede kwartaal 2028).

De participatie wordt in de komende fase op de volgende manieren ingevuld:

- Door middel van formele inspraak op het ontwerp-projectbesluit
- Door in gesprek te gaan met:
 - o bewoners en bedrijven
 - o overheden en bevoegde gezagen
 - o maatschappelijke organisaties
 - o grondeigenaren en -gebruikers

De manier van participatie verandert mee met de fase van het project. In de verkenningsfase wordt breed gekeken naar mogelijkheden. In de planuitwerkingsfase wordt er vooral afgestemd met mensen die direct betrokken zijn op specifieke locaties.

EZK, TenneT, de regionale overheden en enkele omgevingspartijen hebben nadrukkelijk de wens uitgesproken om voor Doordewind intensief met elkaar in gesprek te gaan en te blijven, buiten de formele inspraakmomenten om. Hierna leest u hoe we dat organiseren.

In bijlage 1 vindt u het participatieverslag. Hierin staat beschreven wat er in de voorafgaande periode aan participatieactiviteiten is geweest.

3.4.1 Formele inspraak

Het volgende formele inspraakmoment is bij de publicatie van het ontwerp-projectbesluit en de ontwerpvergunningen. Dit speelt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2028.

3.4.2 In gesprek met bewoners en bedrijven

Tijdens de formele inspraakperiode van het ontwerp-projectbesluit organiseert EZK samen met TenneT informatieavonden waar iedereen welkom is. De informatieavonden worden aangekondigd via advertenties in regionale en lokale dagbladen en op Schiermonnikoog via een huis-aan-huis mailing. Betrokken provincies en gemeenten ontvangen een middelenpakket dat zij kunnen gebruiken voor hun eigen kanalen. De informatieavonden bestaan uit een plenair deel en een informatiemarkt, waar meer ruimte is voor individuele toelichting. Er worden verslagen inclusief gestelde vragen en antwoorden gemaakt die na de avonden, samen met de getoonde posters, worden gepubliceerd op de website van TenneT.

Bovendien zal TenneT nog vóór de formele inspraakperiode op Schiermonnikoog en in Groningen een extra informele informatieavond organiseren. Tijdens deze bijeenkomsten licht TenneT de tussentijdse MER-resultaten toe, inclusief de voorlopige conclusies met betrekking tot de varianten. Deze avonden zijn uitsluitend informatief van aard; er is geen mogelijkheid om formele zienswijzen of opmerkingen in te dienen. Het doel is om bewoners en andere belanghebbenden tijdig te informeren over de stand van zaken.

3.4.3 In gesprek met overheden en bevoegde gezagen

TenneT en EZK hebben diverse reguliere overleggen met de betrokken overheden en bevoegde gezagen in de regio:

- **Ambtelijk (oftewel regio-) overleg en bestuurlijk overleg:** Tijdens het hele planproces organiseert EZK regio-overleggen met de betrokken regionale en lokale overheden op ambtelijk niveau.

Deelnemers zijn: Provincies Groningen en Fryslân, gemeenten Het Hogeland en Schiermonnikoog en waterschap Noorderzijlvest, Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat. Daarnaast vindt rondom de procedurele mijlpalen overleg met de bestuurders plaats in het Bestuurlijk Overleg. Deze overleggen gaan over een diversiteit aan onderwerpen, zoals de (tussen-) resultaten uit de MER-onderzoeken en de ontwerpbesluiten.

- **Tweewekelijks overleg gemeente Schiermonnikoog en Natuurmonumenten:** Om actuele zaken te bespreken die relevant zijn specifiek voor het eiland Schiermonnikoog is er sinds december 2025 een tweewekelijks overleg tussen TenneT, de gemeente Schiermonnikoog en Natuurmonumenten.
- **Tweewekelijks overleg met regionale overheden:** Om actuele zaken te bespreken die relevant zijn voor de specifieke delen van de route is er een tweewekelijks overleg tussen EZK, TenneT, provincie Groningen, gemeente Het Hogeland en waterschap Noorderzijlvest en provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en gemeente Schiermonnikoog.
- **Vergunningenoverleg:** Vertegenwoordigers van alle vergunningverlenende instanties (zoals Rijkswaterstaat Noord-Nederland, Rijkswaterstaat Zee en Delta, Ministerie van LNV, RVO, gemeente Het Hogeland, gemeente Schiermonnikoog, Waterschap Noorderzijlvest) nemen deel aan een vergunningenoverleg. Het overleg wordt georganiseerd door RVO in opdracht van EZK; en TenneT schuift aan als initiatiefnemer. In dit overleg worden eisen voor de vergunning (-aanvragen) met elkaar besproken en worden afspraken gemaakt over de planning en coördinatie.
- **Werkgroep Omgeving en Communicatie:** Omgevingsmanagers en communicatieadviseurs van de betrokken regionale overheden en EZK en TenneT nemen deel aan dit maandelijkse overleg. Het gaat hier om de gemeenten Het Hogeland en Schiermonnikoog, provincie Groningen, provincie Fryslân en waterschap Noorderzijlvest. Tijdens het overleg bespreken we met elkaar de communicatie rond officiële publicaties, maar ook hoe we de omgeving tussentijds het beste kunnen bereiken. Ook wordt besproken wat er lokaal leeft, en hoe we daar in de communicatie op in kunnen spelen.
- **Werkgroep Verzilting:** Al sinds het project Ten Noorden van de Wadden en daarna in PAWOZ - Eemshaven is er een werkgroep Verzilting met deelnemers van de regionale overheden (provincies Groningen en Fryslân, Wetterskip Fryslân en Waterschap Noorderzijlvest) en vertegenwoordiging van LTO Noord. In deze werkgroep wordt specifiek gesproken over (de opzet van) het verziltingsonderzoek, de (tussentijdse) resultaten en de mogelijke maatregelen die uit dit onderzoek voortvloeien.

3.4.4 In gesprek met maatschappelijke organisaties

EZK en TenneT hebben nauw contact met een groot aantal maatschappelijke partijen, waaronder belangengroepen. In deze gesprekken wordt toelichting gegeven op de voortgang van het project en hebben we afstemming over raakvlakken, gedeelde en tegengestelde belangen, wensen en eisen van deze partijen en we maken hier afspraken over.

Klankbordgroep Natuur en milieu

Naar aanleiding van reacties op de eerste versie van het document Voornemen en Participatieplan is besloten een klankbordgroep Natuur en milieu op te richten. De klankbordgroep bestaat uit

vertegenwoordigers van natuur- en milieuorganisaties en fungeert als inhoudelijk sparringpartner voor het projectteam van Net op Zee Doordewind. De klankbordgroep:

- denkt mee en brengt (gebieds-) kennis, aandachtspunten en suggesties in;
- levert input op conceptstukken;
- signaleert, bijvoorbeeld mogelijke risico's voor natuur en milieu;
- adviseert, bijvoorbeeld over mitigerende maatregelen en relevante contactmomenten.

Input uit de klankbordgroep wordt zorgvuldig gewogen. Daarbij wordt steeds zichtbaar gemaakt wat er met inbreng is gedaan en hoe deze is meegewogen. De volgende bijeenkomsten met de klankbordgroep worden naar verwachting in het najaar van 2026 gepland, volgend op:

- December 2025: startbijeenkomst (kick-off): kennismaking, terugblik op PAWOZ – Eemshaven en samenwerkafspraken.
- Februari 2026: Terugkoppeling reacties op Voornemen en Participatieplan en toelichting op concept-NRD.
- Juli 2026: Terugkoppeling reacties op concept-NRD en toelichting op eerste (ruwe) resultaten en vooruitblik concept Milieueffectrapportage (MER).

Tijdens aankomende bijeenkomsten zullen de (tussentijdse) MER-resultaten worden besproken.

Naast overleg met belangenorganisaties in groepsverband, hebben we ook regelmatig één-op-één overleggen met partijen. We bepalen samen hoe vaak overleg nodig is en waar dit over moet gaan. Wij benaderen een groot aantal partijen zelf. Als we geen contact met u opnemen en u wilt wel graag in gesprek, dan horen we dat graag. Als meerdere partijen over hetzelfde onderwerp in gesprek willen, is overleg in een grotere groep mogelijk. Zie paragraaf 1.4 voor onze contactgegevens.

3.4.5 In gesprek met grondeigenaren

In de voorgaande fase zijn er twee plenaire informatieavonden (november 2025), zes werksessies verspreid over het plangebied (november/december 2025) en twee inloopspreekuren (maart 2026) georganiseerd. Deelnemers – voornamelijk uit de landbouwsector – konden tijdens de werksessies aandachtspunten en wensen indienen ten aanzien van de kabelroute, de ligging van werkterreinen en toegangswegen. U leest hier meer over in bijlage 1, het participatieverslag.

Het proces rond het verkrijgen van betredingstoestemmingen voor de veld- en bodemonderzoeken start in augustus 2026. Rentmeesters zullen daarvoor namens TenneT contact opnemen met alle individuele grondeigenaren waar een raakvlak ligt met de kabelroute.

Werkgroep Landbouw

Al sinds het project Ten Noorden van de Wadden en daarna in PAWOZ - Eemshaven worden landbouwkundige thema's op regelmatige basis besproken in een Werkgroep Landbouw. In deze werkgroep zitten individuele landbouwers uit de regio, en vertegenwoordigers van LTO Noord. Verder neemt EZK deel en als er specifieke punten op de agenda staan worden externe partijen of regionale overheden uitgenodigd. De organisatie is in handen van TenneT.

De werkgroep denkt mee, levert input op de opzet en resultaten uit de landbouwkundige onderzoeken (waaronder het onderzoek naar verzilting), hoe de agrarische grondeigenaren worden betrokken en geïnformeerd over werkzaamheden. Er worden ook meer algemene thema's besproken, zoals het proces voor het uitvoeren van veld- en bodemonderzoeken, toepassing van de gedoogplicht, schadeloosstelling en dergelijke.

Tot het ontwerp-projectbesluit is de verwachting dat ongeveer ieder kwartaal een overleg zal plaatsvinden, afhankelijk van de besprekpunten en waar mogelijk rekening houdend met de landbouwkalender.

3.4.6 Delen van algemene informatie over het project en de procedure

Het is belangrijk dat belanghebbenden weten wie waarvoor verantwoordelijk is binnen het project, wat er gebeurt en hoe participatie mogelijk is. TenneT en EZK streven naar heldere, tijdige en toegankelijke communicatie. We willen bereikbaar en benaderbaar zijn, zodat iedereen met vragen, zorgen en inbreng op elk moment bij ons terecht kan. TenneT en EZK gebruiken hierbij de volgende communicatiemiddelen en kanalen:

Websites

Tijdens het hele project kunt u actuele informatie vinden op:

- www.rvo.nl/noz-doordewind

Hier vindt u informatie over de projectprocedure. Ook worden op deze pagina alle officiële documenten gepubliceerd, zoals het Voornemen en Participatieplan en de concept-NRD, het ontwerp-projectbesluit, het milieueffectrapport, adviezen van de Commissie mer, het definitieve projectbesluit en de definitieve vergunningen.

- www.tennet.eu/doordewind

Op deze website vindt u inhoudelijke informatie over het project, de planning, verslagen van bijeenkomsten, veelgestelde vragen en antwoorden, de presentaties die we in eerdere fasen hebben gegeven, en de projectviewer met een online routekaart. In deze projectviewer kan eenieder opmerkingen plaatsen of vragen stellen. U kunt zich ook inschrijven voor de nieuwsbrief van het project via het aanmeldformulier op deze website.

- <https://magazines.tennet.eu/doordewind>

Dit is het online participatieplan waarin stap voor stap wordt uitgelegd hoe participatie binnen dit project is georganiseerd.

Advertenties

Formele publicaties verschijnen in de Staatscourant en op de website van RVO en worden via lokale en regionale media, gemeentelijke kanalen en persberichten onder de aandacht gebracht. Voorbeelden van nieuwsbladen die worden ingezet zijn de Ommelander Courant, De Eemslander, Eemsbode, de Noorderkrant en de Dorpsbode.

Digitale nieuwsbrieven

TenneT geeft ongeveer 1x per 4 tot 6 weken een nieuwsbrief uit met updates over het project. Iedereen kan zich inschrijven via [Aanmelden nieuwsbrief](#).

Huis-aan-huis nieuwsbrieven Schiermonnikoog

TenneT en EZK sturen huis-aan-huis nieuwsbrieven naar alle bewoners van Schiermonnikoog, als er specifieke thema's spelen die relevant zijn voor Schiermonnikoog.

Inloophmomenten Nationaal Park Schiermonnikoog

TenneT sluit iedere eerste woensdag van de maand aan bij inloophmomenten van het Nationaal Park Schiermonnikoog.

Informatiecentrum TenneT Eemshaven

Op de tweede verdieping van kantoorgebouw Nijlicht is het informatiecentrum van TenneT met informatie over: Elektriciteit, Doordewind en andere TenneT projecten in de Eemshaven. Er staat o.a. een maquette van het gehele projectgebied van Doordewind. Het informatiecentrum is op dit moment alleen geopend voor groepen. Wilt u langskomen? Stuur dan een bericht naar: Doordewind@tennet.eu.

BouwApp

Voorafgaand en tijdens de aanlegwerkzaamheden in het gebied gaat TenneT de bouwapp inzetten als communicatiemiddel. Download de BouwApp: [De BouwApp](#)

Verzorgen van presentaties

Regelmatig verzorgt TenneT op verzoek presentaties, bijvoorbeeld aan gemeenteraden en belangenorganisaties over de voortgang van het project of over specifieke onderwerpen. Als uw organisatie interesse heeft in een presentatie of toelichting dan vernemen we dat graag en zullen we de mogelijkheden met u bespreken. Zie paragraaf 1.4 voor onze contactgegevens.

Het Doordewind mailadres

Via het mailadres doordewind@tennet.eu kunt u uw vragen stellen, opmerkingen maken of in contact komen met een projectmedewerker. TenneT streeft ernaar om alle reacties binnen 5 werkdagen te beantwoorden.

Pers

Om de hele regio goed op de hoogte te houden zoeken we contact met de (regionale) media. Dit doen we in de vorm van persberichten bij grote mijlpalen of aankondigingen en door middel van persbriefings.

4. Tot slot

Met het geschetste participatieproces streven EZK en TenneT breed gedragen oplossingsrichtingen na en een goede voorbereiding van de besluitvorming rondom het project Doordewind. Dit doen we door verschillende participatieactiviteiten voor de omgeving te organiseren. Hierdoor maken we optimaal gebruik van de gebiedskennis van betrokken belanghebbenden en krijgen we zicht op de verschillende belangen,

ruimtelijke ontwikkelingen en ontstaat een beeld van de vragen en zorgen die rond het project Doordewind spelen. Dit wordt uiteindelijk allemaal meegenomen in de verdere uitwerking van het project en wordt vastgelegd in participatieverslagen (zie bijlage 1).

Met dit participatieplan hebben we inzicht gegeven in hoe we het participatieproces willen vormgeven gedurende het project. Dit is gedaan aan de hand van de volgende hoofdonderwerpen: de uitgangspunten voor participatie binnen het project Doordewind, wie we willen betrekken, bij welke participatieactiviteiten en op welke manier. Daarmee geeft dit participatieplan de hoofdlijnen weer van hoe we de participatie willen vormgeven binnen het project. We realiseren ons ook dat de context waarbinnen dit project plaatsvindt dynamisch is. Zowel technisch inhoudelijk, als maatschappelijk en bestuurlijk. Er is sprake van meervoudige belangen en meerdere bestuurslagen en een diversiteit aan omgevingspartijen en veel grondeigenaren en –gebruikers die betrokken zijn. Daarom zijn gedegen onderzoeken en een zorgvuldig participatieproces met omgevingspartijen nodig. Wij hopen dat dit participatieplan daaraan bijdraagt, maar staan open voor suggesties van uw kant.

Dank voor uw aandacht!

Bijlage 1: Participatieverslag

Inleiding

In dit verslag kijken we terug op de participatie tot nu toe in het project Net op Zee Doordewind (hierna: Doordewind). Het verslag beschrijft de participatieactiviteiten die hebben plaatsgevonden vanaf de start van de verkenningsfase in oktober 2025 tot en met de vaststelling van de NRD in juli 2026. Per periode is beschreven welke activiteiten zijn georganiseerd, welke partijen daarbij betrokken waren en hoe de opgehaalde inbreng is gebruikt in de verdere uitwerking van het project.

Periode 1. Oktober tot en met december 2025: start van de verkenningsfase

De verkenningsfase van de projectprocedure startte op 17 oktober 2025 met de publicatie van het Voornemen en Participatieplan. Dit document lag ter inzage van 17 oktober tot en met 27 november 2025. In deze periode konden bewoners, bedrijven, grondeigenaren, overheden en belangenorganisaties reageren op het voornemen en op de voorgestelde aanpak van participatie. Er zijn 49 reacties ingediend. In deze reacties kwamen onder meer zorgen en aandachtspunten naar voren over de routekeuze uit PAWOZ-Eemshaven, de wens om eerder afgevalen alternatieven opnieuw te bekijken, en mogelijke effecten op natuur, landbouw en leefomgeving.

Informatiebijeenkomsten en eerste gesprekken in het gebied

Kort na de publicatie van het Voornemen en Participatieplan zijn op verschillende locaties in het projectgebied participatiemomenten georganiseerd. Op 5 november 2025 vond een publieke informatieavond plaats op Schiermonnikoog, met daarnaast een inloopmiddag in informatiecentrum Nijlicht in de Eemshaven. Op 19 november 2025 volgden extra inloopmiddagen op Schiermonnikoog en in de Eemshaven. Tijdens deze bijeenkomsten gaven medewerkers van TenneT toelichting op het project, de voorgenoemen kabelroute en de procedure. Hoewel het aantal deelnemers per bijeenkomst beperkt was, boden deze momenten ruimte voor inhoudelijke gesprekken en het ophalen van eerste gebiedskennis, vragen en zorgen.

Werksessies met grondeigenaren en grondgebruikers

In november en december 2025 zijn acht bijeenkomsten voor grondeigenaren en grondgebruikers in Groningen georganiseerd. Het begon met twee plenaire sessies op 10 en 18 november 2025 in Maarhuizen, waarvoor ongeveer 340 particuliere grondeigenaren per brief waren uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomsten is een algemene toelichting gegeven op het project, de voorgestelde route en de vervolgstappen. Daarna volgden zes werksessies op 26 en 27 november en 2, 3, 8 en 9 december 2025, verspreid over het projectgebied langs de Noord-Groninger kust. In deze sessies konden aanwezigen in detail reageren op de voorgenoemen route, de ligging van werkterreinen en toegangswegen. In totaal namen ongeveer 90 grondeigenaren deel. De opgehaalde aandachtspunten en wensen vormden een belangrijke basis voor de verdere uitwerking van de route en de werkterreinen.

Bestuurlijke, ambtelijke en thematische afstemming

Parallel aan de bijeenkomsten in het gebied liep de afstemming met overheden, vergunningverlenende instanties en thematische werkgroepen door. Met de gemeente Het Hogeland en de provincie Groningen is gesproken over de samenhang met ontwikkelingen in de Oostpolder. Met de gemeente Schiermonnikoog en Natuurmonumenten is onder meer overleg gevoerd over de voorbereiding van veld- en bodemonderzoeken op het eiland, mogelijke alternatieve technieken en de wens om de communicatie richting Schiermonnikoog uit te breiden. Ook vond overleg plaats tussen waterschap Noorderzijlvest, EZK, TenneT, de provincie Groningen en de gemeente Het Hogeland over een mogelijk variant in de beschermingszone van de dijk. Op 8 januari 2026 is hierover een bestuurlijke sessie gehouden om afspraken te maken over het vervolgproces richting de definitieve NRD.

Daarnaast vonden thematische overleggen plaats, zoals met de Werkgroep Landbouw, de Werkgroep Verzilting en de kick-off voor de klankbordgroep Natuur en Milieu. In de Werkgroep Landbouw is gesproken over landbouwkundige onderzoeken, schadeaspecten, werkterreinen en de manier waarop grondeigenaren worden betrokken. De Werkgroep Verzilting kwam onder meer bijeen om de opzet en voortgang van het verziltingsonderzoek te bespreken. Op 11 december 2025 kwamen natuur- en milieuorganisaties voor het eerst bijeen voor een kennismaking, terugblik op programma PAWOZ - Eemshaven en samenwerkafspraken, waarna de klankbordgroep Natuur en Milieu werd opgericht. Ook werd op 13 november 2025 een startbijeenkomst georganiseerd met verschillende onderdelen van Rijkswaterstaat en was er in deze periode afstemming met diverse bevoegde gezagen over onderzoeken naar de bodem en ondergrond van de Noordzee en de Waddenzee.

Periode 2. Januari tot en met maart 2026: verdieping en voorbereiding concept-NRD***Klankbordgroep natuur en milieu en bestuurlijke bespreking concept-NRD***

Na de kick-off in december kwam de klankbordgroep Natuur en Milieu opnieuw bij elkaar op 26 februari 2026. Tijdens deze bijeenkomst is onder meer een toelichting gegeven op de opzet van de concept-NRD en konden natuur- en milieuorganisaties aandachtspunten meegeven voor de verdere uitwerking van het project en de MER-onderzoeken. In dezelfde periode is de concept-NRD besproken in ambtelijke en bestuurlijke overleggen op 20 januari en 9 februari 2026 met betrokken overheden, waaronder de provincies Groningen en Fryslân, de gemeenten Het Hogeland en Schiermonnikoog, waterschap Noorderzijlvest, Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat.

Terugkoppeling aan grondeigenaren en inloopspreekuren

De input uit de werksessies met grondeigenaren is in de eerste maanden van 2026 verder verwerkt. De algemene vragen en antwoorden zijn beschikbaar gemaakt via de projectwebsite. Locatiespecifieke wensen zijn beoordeeld op technische, vergunning technische en juridische haalbaarheid. Dit heeft op verschillende plekken geleid tot aanpassingen in de ligging van in- en uittredepunten van boringen. Grondeigenaren zijn hierover in februari 2026 per brief geïnformeerd. Vervolgens zijn op 4 maart 2026 in informatiecentrum Nijlicht in de Eemshaven en op 11 maart 2026 in Dorpshuis Usquert inloopspreekuren georganiseerd. Tijdens deze momenten konden direct betrokkenen in gesprek met het projectteam over hun specifieke

situatie, de ligging van werkterreinen en voorgenomen werkzaamheden.

Periode 3. Maart tot en met april 2026: de terinzagelegging van de concept-NRD

Reactiemogelijkheid op de concept-NRD

Van 20 maart tot en met 30 april 2026 lag de concept-NRD ter inzage. In deze periode konden bewoners, grondeigenaren, overheden en maatschappelijke organisaties reageren op de onderzoeksopzet voor het milieueffectrapport en op de verdere uitwerking van het project. Ter ondersteuning van deze inspraak zijn wederom informatiebijeenkomsten georganiseerd door EZK samen met TenneT, op 1 april 2026 in Usquert en op 8 april 2026 op Schiermonnikoog. Deze bijeenkomsten bestonden uit een plenair deel en een informatiemarkt, waar bezoekers vragen konden stellen en in gesprek konden gaan met het projectteam. Na afloop zijn de getoonde posters en de presentatie op de website van TenneT geplaatst.

Er zijn 34 reacties ingediend op de concept-NRD. In de reacties op de concept-NRD is onder meer aandacht gevraagd voor natuur en landbouw, de route op Schiermonnikoog, werkterreinen en de mogelijke toevoeging van varianten in Groningen. De reacties zijn betrokken bij het vaststellen van de definitieve NRD. Indieners hebben een brief ontvangen met een verwijzing naar de Reactienota. Daarin staat per reactie hoe deze is meegenomen en of dit heeft geleid tot wijzigingen.

Periode 4. Mei tot en met juli 2026: voorbereiding publicatie van de NRD en afronding

Verkenningfase

In het voorjaar en de vroege zomer van 2026 is gewerkt aan de nadere uitwerking van de circa 40 boorlocaties in Groningen. Daarbij is gebruikgemaakt van input uit de eerdere werksessies, aanvullende één-op-één gesprekken met grondeigenaren en de expertise van kabelengineers en MER-specialisten. In gesprekken zijn locatiespecifieke aandachtspunten besproken. Op basis daarvan zijn boorlocaties nader onderzocht, op sommige plekken zijn alternatieven besproken en in de NRD voorlopig vastgelegd als basis voor de verdere beoordeling in het MER.

In deze fase liepen ook de thematische en bestuurlijke overleggen door. Na een intensief traject met waterschap Noorderzijlvest, EZK, TenneT, de provincie Groningen en de gemeente Het Hogeland is geconcludeerd dat de binnendijkse steunbermvariant een alternatief is dat in de MER-onderzoeken verder onderzocht gaat worden.

Er was blijvend overleg over landbouwkundige thema's en verzilting in de werkgroepen landbouw en verzilting, en er werd verder gesproken over mogelijke varianten en optimalisaties in Groningen en op Schiermonnikoog. Begin juli 2026 vond opnieuw een bijeenkomst van de klankbordgroep Natuur en Milieu plaats. Tijdens deze bijeenkomst is teruggekoppeld wat met de ingediende reacties op de concept-NRD is gedaan, en is vooruitgeblikt op de eerste resultaten van de MER-onderzoeken. Ook zijn de mogelijkheden voor de kruising van Schiermonnikoog besproken.

Ter ondersteuning van het participatieproces zijn in deze periode diverse communicatiemiddelen verder ontwikkeld. Zo is een animatievideo opgesteld waarin het project en verschillende mogelijkheden voor de

krusing van Schiermonnikoog en de routes over het vasteland inzichtelijk zijn gemaakt, zodat betrokkenen zich een beter beeld kunnen vormen van de aard van het project en de onderzochte uitvoeringsmogelijkheden. Ook is in deze periode een infographic over het verziltingsonderzoek ontwikkeld, omdat uit gesprekken en overleggen bleek dat dit een complex onderwerp is. Deze infographic ondersteunt het gesprek in onder meer de werkgroepen Landbouw en Verzilting en kan ook worden ingezet in ambtelijke en bestuurlijke overleggen en bij publiekscommunicatie.

In deze periode heeft de provincie Groningen het initiatief genomen voor een locatiebezoek aan het Duitse Waddeneiland Norderney, waar al meerdere stroomkabelverbindingen aan land zijn gebracht. Het bezoek had als doel om bestuurders en betrokken organisaties inzicht te geven in de aanlegpraktijk, de ruimtelijke inpassing en de ervaringen elders, als aanvulling op de informatie uit onderzoeken, kaarten en presentaties. Tegelijkertijd is tijdens het bezoek en in de communicatie daarover steeds benadrukt dat de situatie op Norderney niet één-op-één vergelijkbaar is met Doordewind. Zo verschillen de lokale omstandigheden, de aanlegmethode, de ligging van werkterreinen en de ruimtelijke context. Het bezoek diende daarom nadrukkelijk niet als blauwdruk voor Doordewind, maar als een manier om kennis en ervaringen op te halen die kunnen helpen om het gesprek over mogelijke effecten, aandachtspunten en uitvoeringskeuzes in de verdere uitwerking van het project beter te voeren.

Wat de participatie in de Verkenningfase heeft opgeleverd

De participatie in de Verkenningfase (oktober 2025 tot en met juli 2026) heeft geleid tot veel gebiedskennis, aandachtspunten en suggesties vanuit overheden, bewoners, grondeigenaren, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Deze inbreng is benut bij de verdere uitwerking van de route, de positionering van boorlocaties, de aanscherping van de onderzoekopzet voor het MER en de verdere invulling van het participatieproces. Ook heeft de participatie geleid tot intensievere afstemming met specifieke doelgroepen, waaronder grondeigenaren, natuur- en milieuorganisaties en partijen op Schiermonnikoog. Hiermee is een basis gelegd voor de volgende fase van het project, waarin het MER en het ontwerp-projectbesluit verder worden voorbereid.

Graag bedanken we alle deelnemers aan een of meerdere participatie activiteiten voor hun deelname, betrokkenheid en inbreng. We zetten de constructieve samenwerking graag voort in de planuitwerkingsfase.

Bijlage 2: Overzicht omgevingspartijen

Bestuur- en overheid

- Beheerautoriteit Waddenzee
- Bestuurlijk overleg Waddengebied
- Brandweer Fryslân
- Commissie voor de milieueffectrapportage
- Gemeente Het Hogeland
- Gemeente Schiermonnikoog
- EBN
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur
- Ministerie van Defensie
- Provincie Groningen
- Provincie Fryslân
- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
- Rijkswaterstaat Noord-Nederland
- Rijkswaterstaat Zee en Delta
- Veiligheidsregio Groningen
- Waterschap Noorderzijlvest
- Wetterskip Fryslân
- CWSS Common Wadden Sea Secretariat
- Omgevingsberaad Waddengebied
- UNESCO (Nederlandse commissie)

Bewoners

- Bewoners Belangen Eerst
- Stichting Dorpsbelangen Spijk
- Vereniging Dorpsbelangen Oudeschip
- Vereniging Dorpsbelangen Schiermonnikoog
- Werkgroep Vrije Horizon Schiermonnikoog

Bedrijven

- Engie
- Gemini Offshore Windpark
- Groningen Seaports
- Growind
- New Energy Coalition
- NOVAR

- QTS Eemshaven Netherlands Data Center
- RWE Generation
- RWE Renewables
- SBE Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta
- Schiermonnikogeer Ondernemers Verbond
- Stichting La MER
- Vattenfall Windpark Eemshaven West
- Waddenwind (Windpark Oostpolder)

Kabel/leiding exploitanten

- Alliander
- Cobra kabel
- Gasunie
- Hynetwork Services
- ENI
- KPN
- NAM
- Neptune Energy
- NGT Nederlands Gas Transport
- NORNED
- NorthH2
- ONE-Dyas
- ProRail
- TenneT
- Tycom
- Vitens
- Waterbedrijf Groningen

Landbouw & Visserij

- Garnalenvissersbond
- Grondeigenaren en -gebruikers
- Gronings Agrarisch Jongeren Kontakt
- LTO Noord
- PO Mosselcultuur
- Stichting Geïntegreerde Visserij
- Vereniging Oevereigenaren en Gebruikers
- Visned
- Nederlandse Vissersbond
- Vissersvereniging Hulp in Nood

Natuur- en milieuorganisaties/ terreinbeheerders

- Avifauna Groningen
- BirdEyes
- Coalitie Wadden Natuurlijk

- Het Groninger Landschap
- Landschapsbeheer Groningen
- Nationaal Park Schiermonnikoog
- Natuur- en milieufederatie Groningen
- Natuur- en vogelwacht Schiermonnikoog
- Stichting de Noordzee
- Staatsbosbeheer
- Stichting Duinbehoud
- Stichting natuur en milieu
- Stichting Waddenlicht voor een gezond Waddengebied
- Vereniging Natuurmonumenten
- Vogelbescherming Nederland
- Waddenvereniging
- Werkgroep Lepelaar
- Werkgroep Grauwe Kiekendief

Recreatie (-bedrijven)

- Eilander Balg Expres
- HISWA-RECRON
- Sportvisserij Nederland
- Vereniging Wadvaarders
- Wadlooporganisaties (Dijkstra Wadlooptochten, Wadloopvereniging Arenicola, Wadgidsengroep Noord-Nederland, Wadloopvereniging Fryske Waedridders, Stichting Wadloopcentrum Pieterburen)
- Watersportverbond

Kennisinstellingen

- Waddenacademie
- Rijksuniversiteit Groningen

Overig

- Kustwacht Nederland
- KNRM

Noot: deze lijst is niet limitatief en niet volledig. Het betreft het overzicht van partijen zoals bekend op de datum van publicatie van dit participatieplan. Het betreft partijen met belangen bij de uit te werken route en werklocaties op zee en op land.